

S

ygn. akt: I C 149/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 listopada 2023 roku

Sąd Rejonowy w Głubczycach I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Kamil Nowecki
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Barbara Kaźmierczak

po rozpoznaniu

sprawy z **powództwa P. S.**

przeciwko **M. M.**

o zapłatę

oddala powództwo.

zasądza od powoda P. S. na rzecz pozwanej M. M. kwotę 3 617,00 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych 00/100), tytułem zwrotu poniesionych kosztów procesu, w tym kwotę 3 600,00 zł (trzy tysiące sześćset złotych), tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Sygn. akt I C 149/22

UZASADNIENIE

Powód P. S. domagał się zasądzenia od pozwanej M. M. kwoty 30.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie. Powód wskazał, że roszczenie wynika z oświadczenia pozwanej z 24 czerwca 2022 r.

W odpowiedzi pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych wskazując, że działała w błędzie co do udziałów przysługujących stronom w wyniku działku spadku, ponadto pismem z 12 sierpnia 2022 roku uchyliła się od skutków prawnych oświadczenia woli z 24 czerwca 2022 roku z uwagi na groźby oraz podstęp ze strony powoda P. S. polegającego na wyzyskaniu przez powoda błędu co do treści czynności prawnej polegającego na przekonaniu pozwanej, że strony posiadają w spadku równe udziały

W piśmie procesowym z 26 czerwca 2023 roku powód wskazał podstawę prawną roszczenia jako art. 917,00 k.c. dodając, że pozwana zobowiązała się świadczyć pozwanemu ponad swój udział ze względów sprawiedliwościowych. Powód podkreślił, że nie wyraziłby zgody na sprzedaż nieruchomości, gdyby nie zaproponowanie dopłaty do udziału a nadto pozwana była uczestnikiem postępowań w przedmiocie spadku i znała wysokość swojego udziału.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Sąd Rejonowy w Głubczycach postanowieniem z 22 maja 2014 roku dokonał działu spadku po B. S. w ten sposób, że działkę nr (...) przyznał na własność L. S. i M. M. po 1/2 części.

Dowód: odpis postanowienia k. 31

Sąd Rejonowy w Głubczycach postanowieniem z 21 czerwca 2023 roku stwierdził, że spadek po L. S. zmarłej dnia 6 grudnia 2017 roku w K., ostatnio zamieszkałej w B. na podstawie ustawy dziedziczą córka M. M., syn P. S. po 1/2 każde z nich.

Dowód: odpis postanowienia k. 31v

W dniu 24 czerwca 2022 r. zostało podpisane przez M. M. oświadczenie: „zobowiązuję się wypłacić P. kwotę 30.000,00 zł na konto wyżej wymienione do 15 lipca 2023 r.” Dokument nie zawiera wskazania numeru konta. Dokument został sporządzony przed przystąpieniem do aktu notarialnego.

Dowód: oświadczenie k. 14

W dniu 24 czerwca 2022 r. przed Notariuszem M. G. z Kancelarii Notarialnej w G. P. S. oraz M. M. zawarli z B. M. oraz A. Michałków umowę sprzedaży nieruchomości o powierzchni 0,08 ha w B., składającej się z działki nr (...) stanowiącą tereny zabudowane dwukondygnacyjnym budynkiem mieszkalnym o powierzchni (...) mkw oraz jednokondygnacyjnym murowanym budynkiem niemieszkalnym o powierzchni zabudowy (...) mkw za kwotę 120.000 zł.

Powodowi została przekazana kwota 30.000,00 zł, pozwanej została przekazana kwota 90.000,00 zł w dniu sprzedaży. Cena została zapłacona w całości. M. M. poinformowała A. M., że rozliczy się z P. S. poza notariuszem.

Dowód: zeznania A. M. 00:07:58-00:16:06, zeznania B. M. 00:18:20-00:23:50

Notariusz M. G. nie stwierdziła błędu, podstępu ani innych wad oświadczenia woli w trakcie czynności notarialnej. Akt notarialny zawierał zgodne z rzeczywistością informacje co do ceny, która została ustalona na poziomie wartości rynkowej. Płatność ceny została rozbita na płatność 30.000,00 zł gotówką do rąk P. S. oraz 60.000 zł na konto M. M.. Obie strony wyraziły zgodę na sposób podziału oraz ustaloną cenę. Nie było innych porozumień dotyczących ceny przedmiotowej nieruchomości. W ocenie Notariusza M. G. ewentualne darowizny nie stanowiły części aktu notarialnego, nie wpływały na jego ważność i odbywały się poza nim, z tego względu dokonała czynności notarialnej.

Dowód: przesłuchanie świadka M. G. k. 88-89

Pismem z 12 sierpnia 2022 roku pozwana M. M. uchyliła się od skutków prawnych oświadczenia woli z 24 czerwca 2023 roku z uwagi na groźby oraz podstęp ze strony powoda P. S. polegającego na wywołaniu przez powoda błędu co do treści czynności prawnej polegającego na przekonaniu pozwanej, że strony posiadają w spadku równe udziały, a nie w proporcjach 1/4 oraz 3/4.

Dowód: oświadczenie k. 28

Sąd zważył co następuje

Powództwo w niniejszej sprawie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powód w piśmie procesowym wskazał, że strony zawarły ugodę poza aktem notarialnym, co do podziału sumy wynikającej ze sprzedaży niezgodnie z udziałami.

Zgodnie z art. 917 k.c. przez ugodę strony czynią sobie wzajemne ustępstwa w zakresie istniejącego między nimi stosunku prawnego w tym celu, aby uchylić niepewność co do roszczeń wynikających z tego stosunku lub zapewnić ich wykonanie albo by uchylić spór istniejący lub mogący powstać. W ocenie Sądu nie istnieją dowody wskazujące

na zawarcie jakiegokolwiek ugody między stronami. Z obrazu rysującego się na podstawie stanu faktycznego wynika, że strony prowadziły negocjacje co do ceny sprzedaży i podziału będącej współwłasnością nieruchomości. Negocjacje miały miejsce przed podpisaniem aktu notarialnego, który finalizował je i zawierał w sobie wszystkie elementy istotne czynności prawnej – cenę oraz sposób jej zapłaty. Gdyby inny był zamiar stron, mogły one nadać czynności prawnej z 24 czerwca 2022 r. formę weksla.

Zgodnie z art. 101 prawa wekslowego weksel własny zawiera: nazwę "weksel" w samym tekście dokumentu, w języku, w jakim go wystawiono; przyrzeczenie bezwarunkowe zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej; oznaczenie terminu płatności; oznaczenie miejsca płatności; nazwisko osoby, na której rzecz lub na której zlecenie zapłata ma być dokonana; oznaczenie daty i miejsca wystawienia wekslu; podpis wystawcy wekslu.

W dniu 24 czerwca 2022 r. zostało podpisane przez M. M. oświadczenie o zobowiązaniu zapłaty P. S. kwoty 30.000,00 zł na konto wyżej wymienione do 15 lipca 2023 r. Jednak dokument nie zawiera wskazania numeru konta ani innych treści czynności prawnej, w tym causa. Jako oświadczenie oderwane od causa, w piśmie z 24 czerwca 2022 r. strony nie zawarły elementów koniecznych dla formy weksla, chociażby takiego jak oznaczenie „weksel”. Ponadto dokument został sporządzony w zwykłej formie pisemnej mimo wszelkich okoliczności pozwalających na sporządzenie aktu notarialnego.

Jeśli pozwana z uwagi na względy sprawiedliwościowe chciała świadczyć na rzecz powoda ponad przysługujący mu udział w spadku, to czynność prawna jest darowizną. Jednakże umowa ta jest nieważna przez naruszenie art. 890 § 1 k.c. stanowiącego, że oświadczenie darczyńcy powinno być złożone w formie aktu notarialnego. W niniejszym stanie faktycznym nie doszło do konwalidacji ww. umowy. Nie ma również przepisów pozwalających na przymuszenie darczyńcy do wykonania darowizny dokonanej wbrew przepisanej formie, albowiem czynność taka jest nieważna.

Zgodnie z art. 72 § 2 k.c. strona, która rozpoczęła lub prowadziła negocjacje z naruszeniem dobrych obyczajów, w szczególności bez zamiaru zawarcia umowy, jest obowiązana do naprawienia szkody, jaką druga strona poniosła przez to, że liczyła na zawarcie umowy.

W niniejszym postępowaniu istnieją jedynie przesłanki do odpowiedzialności culpa in contrahendo, albowiem M. M. mogła naruszyć dobre obyczaje podczas negocjacji z P. S.. Niemniej jednak przedmiot tego roszczenia nie jest tożsamy ze świadczeniem otrzymanym w wyniku umowy, którą strony negocjowały. Jest to odrębna podstawa prawna zawierająca w sobie odszkodowanie np. za koszty podróży w celu prowadzenia negocjacji, utracony zarobek lub inne koszty, które strony poniosły w trakcie negocjacji. Z zeznań M. G. wynika, że strony doszły do porozumienia w zakresie wszystkich istotnych elementów czynności prawnej, a nie zaszło żadne zdarzenie świadczące o możliwości naruszenia przepisów prawa lub dobrych obyczajów.

Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi określone dla siebie skutki prawne, tym bardziej, że ciężar dowodu pozostaje w ścisłym związku z problematyką procesową dowodów. Sąd tylko wyjątkowo winien ingerować w przebieg postępowania dowodowego dopuszczając dowody z urzędu, które to uprawnienie wynika z treści przepisu art. 232 k.p.c. Zgodnie bowiem z przyjętą linią orzecznictwa obowiązek wskazania dowodów, potrzebnych dla rozstrzygnięcia sprawy, obciąża przede wszystkim strony (por. wyrok Sądu Najwyższego z 24 października 1996 r., III CKN 6/96, OSNC 1997/3/29). Należy stwierdzić, że powód nie wykazał wysokości strat poniesionych w związku z prowadzeniem negocjacji oraz naruszenia dobrych obyczajów przez M. M.. Ponadto nie umknęło uwadze Sądu, że to P. S. blokował dokonanie czynności prawnej przez strony, dopóki nie otrzyma przyrzeczenia dodatkowego świadczenia od pozwanej, niezgodnego z udziałami przypadającymi stronom w wyniku działu spadku.

Wobec powyższego, skoro powód nie wykazał w sposób, który nie budził wątpliwości, zarówno zasadności, jak i wysokości dochodzonego roszczenia, to zasadnym było oddalenie powództwa.

O kosztach Sąd orzekł w pkt. 2 na podstawie art. 98 k.p.c. W niniejszym postępowaniu do kosztów procesu należało wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 3600,00 zł oraz 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak na wstępie.

(...)(...)

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)

(...)

G., (...)